

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
Շրջակա միջավայրի նախարար
Հակոբ Սիմիդյան

«28» 02 2025թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ N 045 - 25

Նախաձեռնող՝

«ՄԵԾ ՄԱՍՐԻԿ» ՍՊԸ
ք.Երևան, Վ.Սարգսյան փողոց, 10/98

Գործունեությունը՝

Վարդենիս համայնքի Մեծ Մասրիկ բնակավայրի
տարածքում 5 ՄՎտ հզորությամբ արևային կայանի
կառուցում
Գեղարքունիքի մարզ

Առդիր՝ 5 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 045 - 25

«28» փետրվարի 2025թ.

Գեղարքունիքի մարզի Վարդենիս համայնքի Մեծ Մասրիկ բնակավայրի տարածքում 5 ՄՎտ հզորությամբ արևային կայանի կառուցման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նախաձեռնող՝	«ՄԵԾ ՄԱՍՐԻԿ» ՍՊԸ
Փաստաթղթի տեսակը՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն/նախագիծ
Գործունեությունը՝	«Բ» կատեգորիա
Գտնվելու վայրը՝	Գեղարքունիքի մարզ, Վարդենիս համայնք, Մեծ Մասրիկ

Ներածական մաս. «ՄԵԾ ՄԱՍՐԻԿ» ՍՊԸ-ն նախատեսում է Գեղարքունիքի մարզի Վարդենիս համայնքի Մեծ Մասրիկ բնակավայրի 1-ին փողոց 12 նրբանցք 2 հողամաս հասցեում կառուցել 5 ՄՎտ հզորությամբ արևային կայան:

Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքի 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-րդ կետի «գ» ենթակետի՝ նախատեսվող գործունեությունը հանդիսանում է «Բ» կատեգորիայի գործունեության տեսակ: Նախատեսվող գործունեության նախագծային աշխատանքների համար հիմք են հանդիսացել պատվիրատուի հայտը, անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականը՝ N 26052023-05-0082 /ծածկագիրը՝ 05-065-0145-0013/, Վարդենիս համայնքի ղեկավարի կողմից տրված նախագծման թույլտվությունը՝ N 74, տրված՝ 23.09.2024թ.:

Հողամասերի նպատակային նշանակությունը՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների, գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի, գրանցված իրավունքի տեսակը՝ սեփականություն: Ընդհանուր մակերեսը կազմում է 6 հա:

Նկարագրական մաս. «ՄԵԾ ՄԱՍՐԻԿ» ՍՊԸ-ն նախատեսում է կառուցել արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայան՝ էլեկտրաէներգիայի արտադրության համար: Արևակայանը արևի լույսի վերածումն է էլեկտրաէներգիայի՝ ուղղակիորեն օգտագործելով կա՛մ ֆոտովոլտաիկա (PV), կա՛մ անուղղակիորեն օգտագործելով կենտրոնացված արեգակնային էներգիա (CSP): Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2023 թ. հուլիսի 19-ի, №238-Ա որոշման համաձայն՝ «ՄԵԾ ՄԱՍՐԻԿ» ՍՊԸ-ին տրամադրվել է ԼԷ № 0747 էլեկտրաէներգիայի արտադրության լիցենզիա: Արևային կայանի ելքային հզորությունը սահմանվում է 5.0 ՄՎտ: Արևային կայանի տեղաբաշխման վայրն ընտրված է տեղական ինքնակառավարման մարմինների և հողատարածքի սեփականատիրոջ որոշմամբ՝ հաշվի առնելով տվյալ տարածքում արևային ճառագայթման տվյալները, ընկերության զարգացման պլանները, տեղանքում առկա ենթակառուցվածքները: Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության տվյալներով նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածքում ՀՀ Կարմիր գրքերում գրանցված բույսեր և կենդանիներ չկան: Տեղամասում ստորերկրյա ջրեր 4 մետր խորության վրա չեն բացահայտվել: Ֆիզիկատերերաբանական վտանգավոր երևույթները՝ կարստ, սողանք, քարաքայտություն,

փլուզում և այլն, բացակայում են հայցվող տարածքում: Ինժեներատրակաբանական պայմանները բարենպաստ են շինարարական աշխատանքներ իրականացնելու համար:

Նախագծով նախատեսվում է կառուցել 5 ՄՎտ հզորությամբ արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայան, որի ելքային հզորությունը սահմանվում է 3.0 ՄՎտ: Արևային կայանի աշխարհագրական կոորդինատներն են 40°13'27.13"N և 45°44'41.02"E, տարածքը գտնվում է ծովի մակերևույթից 1937 մետր բարձրության վրա: Տարածքը տեղակայված է Մեծ Մասրիկ բնակավայրի վարչական սահմաններում, մոտակա բնակելի շինություններից մոտ 1կմ հեռավորության վրա, Մասրիկ գետից կազմում է մոտ 650մ դեպի հարավ: Սևանա լճի արևելյան մասում՝ լճից մոտ 8,6կմ հեռավորության վրա:

Նախատեսվում է կառուցել 8880 հատ բազմաբյուրեղային ֆոտովոլտային վահանակներով գեներատորային մաս՝ յուրաքանչյուրը 630 Վտ առավելագույն հզորությամբ, որոնք 11 հատ 350 կՎտ 5 հատ 250կՎտ ելքային հզորությամբ փոխակերպիչների փոփոխական հոսանքի ելուստներից մալուխներով միանում են ենթակայանի 0.8կՎ լարման գլխավոր ընդունիչ վահաններին: 350կՎտ և 250կՎտ հզորությամբ փոխակերպիչները միացվում են 22 և 26 հատ հաջորդաբար միացված ֆոտովոլտային պանելներով: Շղթաների զուգահեռ միացումներն ապահովված է փոխակերպիչներում, յուրաքանչյուր 17, 23 և 24 շղթայի համար նախատեսված է առանձին փոխակերպիչ: Ընտրվել են JAM72D42-630/LB ֆիրմային արտադրության 22.5% ՕԳԳ-ով, IP 68 տիպի, 630Վտ առավելագույն հզորությամբ բազմաբյուրեղ ֆոտովոլտային մոդուլներ՝ ընդհանուր 8880 հատ, մեկ մոդուլի չափսերը՝ 2465x1134x30մմ: Փոխակերպիչները Ginlong արտադրության, մոդելը Solis-S6-GU350K-EHV և Solis-250K-EHV-5G, 350կՎտ և 250կՎտ ելքային հզորության, ցանցային տեսակի: Արևային ֆոտովոլտային կայանի կողմից արտադրված էլեկտրաէներգիայի, ներքին ցանցից դուրս, հաշվառման համար անհրաժեշտ է սահմանազատման տեղում տեղադրել երկկողմանի երկսակագնային էլ. հաշվիչով: Արևային ֆոտովոլտային կայանը 6կՎ ցանցին միանում է 6300ԿՎԱ 35/2x0.8ԿՎ տրանսֆորմատորի միջոցով: Արևային կայանի տարածքում կառուցել 6300 կՎԱ հզորության 10/0.8 լարման ենթակայան: Համաձային «ՀԷՏ» ՓԲԸ-ի կողմից տրված տեխնիկական պայմանիների ենթակայանը միացվելու է «Վարդենիս» 110/35/10 կՎ ենթակայանի 10 կՎ ԲՍ-ին՝ կառուցելով 7000 մետր երկարությամբ օդային գիծը, որը անցնում է մի շարք հողամասերով, հատում է երկթգիծը, ճանապարհ, համայնքային հողեր: Համայնքի հետ կնքվել է սերվիտուտի պայմանագրեր, այն հողատարածքների համար, որոնցում տեղադրվելու են օդային գծի կառուցման հենասյուները՝ թվով 87 հենասյուն: Համաձայն նախագծի 10 կՎ օդային գծի կառուցման համար նախատեսվում են տեղադրել երկաթբետոնե հիմքով տարբեր տեսակի հենարաններ: Հենասյուների հիմքերի ամրացման և ենթակայանի կառուցման համար օգտագործվելու է բետոնանյութ, որը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ մասնագիտական կազմակերպություններից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Բետոնն օգտագործվելու է հիմնականում արևակայանում մետաղական կոնստրուկցիայի հիմքերի բետոնացման աշխատանքների, հենասյուների, ցանկապատի, լուսավորության վահանակների տեղադրման, պահակակետի, ենթակայանի կառուցման ժամանակ:

Նախատեսված է նաև տարածքի տեսահսկում արտաքին տեղադրման տեսախցիկներով, որոնք տեղադրվում են լուսավորության հենասյուների վրա: Տարածքում կառուցվելու է օպերատորական շինություն՝ ներքին հարդարումով: Մոնիթորինգի նպատակով տեղադրվելու են հեռուստացույց, մոնիտոր՝ անվտանգության համակարգերի արդյունքներին հետևելու համար: Օպերատորական շինությանը կից նախատեսվում է պահեստային մաս՝ խոտանված մասերի և գործածությունից դուրս եկած վահանակների ժամանակավոր պահման համար: Անվտանգության նկատառումներից ելնելով նախատեսվում են կրակմարիչներ և հրդեհաշիջման վահանակ: Կայանի տարածքն ամբողջությամբ ցանկապատվում է՝ 2 մետր բարձրության մետաղական ցանկապատով:

Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում կատարվելու են հողային աշխատանքներ, որոնք ներառում են արևային վահանակները կրող կոնստրուկցիաների հիմքերի, մալուխագծերի խրամուղիների փորում, հողատարածքի ցանկապատում, ենթակայանում տրանսֆորմատորի տեղադրում և յուղընդունիչ հորի կառուցում: Գործունեության իրականացման արդյունքում հանվելու է քիչ քանակությամբ հողային զանգված, որը օգտագործվելու է հետլիցքի, հենասյունների տեղադրման և հարթեցման համար:

Արևակայանի շինանարության և շահագործման փուլերում աշխատողների համար խմելու ջուրը բերվելու է շերով՝ ըստ պահանջի: Աշխատողներն օգտվելու են տարածքում տեղադրվող շարժական բիոզուգարանից, որի սպասարկմամբ զբաղվելու է լիցենզավորված կազմակերպությունը: Ջրցանի և տեխնիկական նպատակով օգտագործվելու է տեխնիկական ջուր, որը տարածք է բերվելու ջրցան մեքենաներով՝ պայմանագրային հիմունքներով: Տեխնիկական ջրի պայմանագիրը կկնքվի շինարարական աշխատանքների սկսվելու պահից:

Արևակայանի և տրանսֆորմատորային ենթակայանի շինարարության և շահագործման ընթացքում՝ հնարավոր վթարների կամ ենթակայանի վերանորոգման ժամանակ կառաջանան վտանգավոր թափոններ՝ շինարարական և կենցաղային աղբ, օգտագործվող նյութերի մնացորդներ, յուղոտված լաթեր, տրանսֆորմատորային յուղեր, յուղերով աղտոտված ավազ: Նշված վտանգավոր թափոնները տեղափոխվելու են լիցենզավորված ընկերություններ կողմից: Թափոնների ճիշտ կառավարման և վերջիններիս ազդեցությունները շրջակա միջավայրի վրա նվազագույնի հասցնելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

Շրջակա միջավայրի պահպանման և վերջինիս բաղադրիչների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական մի շարք միջոցառումներ, որոնք կապված են լինելու արևային կայանի և ենթակայանի կառուցման ընթացքում օդային ավազան արտանետումների, հողային և ջրային ռեսուրսների աղտոտման, ինչպես նաև տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների աշխատելու ընթացքում հողային և ջրային ռեսուրսների մեջ վտանգավոր նյութերի՝ յուղերի հնարավոր ներթափանցման, թափոնների կառավարման, օդային գծի անցկացման տարածքի կենսաբազմազանության պահպանման հետ, իսկ շահագործման փուլում՝ կայանի անվտանգ շահագործման հետ: Միջոցառումները ներկայացված են բնապահպանական կառավարման պլանում՝ շինանարության և շահագործման փուլերի համար:

Արտակարգ իրավիճակների և անվտանգությունն ապահովելու նպատակով տարածքն ապահովված է լինելու հակահրդեհային վահանակներով, ծխի և ջերմաստիճանի տվիչներ, կրակմարիչներ, օդափոխության և հակահրդեհային համակարգերով, տեսախցիկներ՝ գիշերային տեսանելիության և ազդանշանային սարքավորումներով: Արտակարգ իրավիճակների և անվտանգության ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ՝ շինարարության և շահագործման փուլերի համար:

Գործունեության իրականացման ընթացքում մարդու առողջության և անվտանգության պահպանման, աշխատանքի ճիշտ կազմակերպման համար նախատեսվում է պահպանել ՀՀ առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N: 2.2.8-003-12 սանտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին N: 15-Ն հրամանի պահանջները, շինհրապարակն ապահովել առաջին բուժօգնության համար անհրաժեշտ դեղարկղիկով, աշխատողների համար հատկացնել ընդհանուր ծառայությունների տարածք՝ հանգստի և անձնական հիգիենայի կարիքները հոգալու համար (տնակ), շինհրապարակում և հարակից տարածքում տեղադրել հնարավոր վտանգների մասին նախազգուշացուցիչ

նշաններ, հեղուկ նյութերը տեղափոխել շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահել հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար, ապահովել շինարարական նյութերի, վառելիքի, նավթամթերքի պահեստավորման և բեռնաթափման կանոնների համապատասխանությունը գործող օրենսդրության պահանջներին, մալուխային գծերի տեղադրումը կատարել, բացառելով մալուխային գծերի հավաքակցման և շահագործման գործընթացում վտանգավոր մեխանիկական լարումների և վնասվածքների առաջացումը և աշխատողներին ապահովել համապատասխան բանվորական հագուստով: Շահագործման փուլում արևակայանի, ենթակայանի պլանային վերանորոգման և վերակառուցման աշխատանքները պետք է կատարել S4-ի պահանջներին համապատասխան:

Շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների մեղմմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ճիշտ կիրառման արդյունքում գործունեության իրականացման հետևանքները շրջակա միջավայրի վրա կլինեն նվազագույնը:

Պարզառարանական մաս. «ՄԵԾ ՄԱՍՐԻԿ» ՍՊԸ-ի կողմից նախատեսվող արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցումն էներգետիկ համակարգի կայունությանը նպաստող ծրագիր է, ինչպես նաև այլընտրանքային էներգետիկայի ոլորտում ներդրում, որը դրական ազդեցություն կունենա երկրում տնտեսական, բնապահպանական, էներգետիկ և ռազմավարական ուղղությունների զարգացման վրա: Կառուցապատման ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում, թափոնների հեռացում, օգտագործված ճանապարհների հարթեցում:

Շինարարության կազմակերպման և աշխատանքների իրականացման ժամանակ նախատեսվում է՝

- շինարարական աշխատանքների /փոշեգոյացնող աշխատանքներ/ ընթացքում իրականացնել պարբերական ջրցան,
- շինարարական նյութերի (հատկապես սորուն շինարարական նյութերի դեպքում, ինչպիսիք են՝ ավազը, խիճը, հողը և այլն) տեղափոխումն իրականացել փակ ծածկով մեքենաներով,
- սորուն նյութերի պահեստները ծածկել համապատասխան բարձրությամբ թաղանթով, ինչը կանխարգելում է փոշու տարածումը,
- աշխատանքների ավարտից հետո մաքրել բոլոր տարածքները և առաջացած աղբը տեղափոխել համայնքի կողմից հատկացված վայր,
- շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին,
- շինարարական աշխատանքներում ներգրավել ժամանակակից՝ աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցներ՝ զինված խլացուցիչներով:

Եզրափակիչ մաս. ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ «ՄԵԾ ՄԱՍՐԻԿ» ՍՊԸ-ի կողմից նախատեսված արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցման հանրային լուծումներն իրականացվել են Վարդենիս համայնքում: Հաշվետվության վերաբերյալ փորձաքննական գործընթացում ստացվել են կարծիքներ՝ առողջապահության, ներքին գործերի, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություններից, քաղաքաշինության կոմիտեից, կադաստրի կոմիտեից, տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունից, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումներից: Ստացված դիտողությունները և առաջարկությունները հաշվի են առնվել հաշվետվության լրամշակման մեջ: Ամփոփելով հաշվետվության բնապահպանական և սոցիալական ազդեցությունների վերլուծությունները՝ կարելի է եզրահանգել, որ նախատեսվող գործունեության իրականացման արդյունքում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները, որոնք առնչվում են

շինարարական աշխատանքների և շահագործման ընթացքում հնարավոր վտանգավոր թափոնների առաջացմամբ, կարող են բացառվել կամ մեղմվել գործունեության ընթացքում բնապահպանական միջոցառումների արդյունավետ իրականացմամբ:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Շինարարության ընթացքում պահպանել բնապահպանական կառավարման և մոնիթորինգի /մշտադիտարկումներ/ կառավարման պլաններում նախատեսված միջոցառումների իրականացումը և ժամանակացույցերը:
2. Արևակայանի կառուցման ընթացքում պահպանել «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» օրենքի 11-րդ հոդվածով սահմանված պահանջները:
3. Արևակայանի կառուցումն իրականացնել երկաթգիծը և ճանապարհները տնօրինող կազմակերպությունների կողմից համաձայնություն ստանալուց հետո:
4. Արևակայանի կառուցումն իրականացնել Կառավարության 2023 թվականի ապրիլի 13-ի «Էլեկտրահաղորդման գծերի անվտանգության գոտիների կանոնները հաստատելու մասին» N 523-Ն որոշման համաձայն:
5. Հնարավոր վթարների դեպքում վտանգավոր թափոնները՝ յուղընդունիչում հավաքված յուղը, յուղոտված լաթերը և յուղային նյութեր պարունակող այլ մասեր, հեռացնել գործունեության տարածքից և բացառել կայուն օրգանական աղտոտիչների տարածումը և շրջակա միջավայրի աղտոտումը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՄԵԾ ՄԱՍՐԻԿ» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված Գեղարքունիքի մարզի Վարդենիս համայնքի ՄԵԾ ՄԱՍՐԻԿ բնակավայրի 1-ին փողոց 12 նրբանցք 2 հողամաս հասցեում 5 ՄՎտ հզորությամբ արևային կայանի կառուցման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությանը տրվում է դրական փորձաքննական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն

Խաչիկ Մարտիրոսյան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրենի տեղակալ՝

Հերիքնազ Մկրտչյան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի առաջին կարգի մասնագետ՝

Սուսաննա Անտոնյան